

Phytobac neemt twijfels weg

Verhoeven Gewasverzorging, Erp

In de praktijk zijn ondernemers al volop bezig met duurzame oplossingen. Als afsluiting van de serie over duurzaam ondernemen de komende maanden nog een aantal voorbeelden van investeringen door ondernemers. Deze keer in Sterk Werk de Phytobac van Verhoeven Gewasverzorging in Erp.

Wie veel met de spuitmachine rijdt, ligt dagelijks onder het vergrootglas, want spuiten staat nog steeds gelijk met gif. Niet verwonderlijk dus dat burgers je dan argwanend bekijken. Ook het gewasverzorgingsbedrijf Verhoeven uit Erp kent het gevoel. Dat bleek ook weer bij de grote open dag die het bedrijf organiseerde bij de opening van zijn nieuwe bedrijfsgebouwen. Herhaaldelijk moesten kritische vragen worden beantwoord over het gebruik van gif en de schade voor het milieu. "Dan is het mooi als je ze kunt laten zien hoe zorgvuldig je ermee omgaat en er alles aan doet om te voorkomen dat er stoffen in het milieu komen", stelt Marcel Verhoeven vast. Samen met zijn vader runt hij Verhoeven Gewasverzorging in Erp. Afgelopen zomer konden ze eindelijk de zo gewenste nieuwe gebouwen optrekken. Hoewel een onderdeel van deze investering was dat ze veel milieuvriendelijker konden gaan werken, duurde het jaren voor de vergunning eindelijk af kwam.

Terwijl het volgens hen nodig was om ervoor te zorgen dat rond de gewasbeschermingsspuit alles voortaan tip top in orde is. Dat begint al met de spoelgoot die in de schuur is aangebracht. Deze maakt het mogelijk om zelfs met uitgeklapte 45 meter brede spuitbomen overdekt de spuit te reinigen of gewoon door te spoelen. Alle spoelvloeistof loopt direct in de goot en gaat naar een voorraadvat van 35 kubieke meter. Tegelijk zijn er voorzieningen om op deze grote overdekte wasplaats de spuit ook uitwendig te reinigen, waarbij alle eventuele aanhangende middelen ook worden opgevangen.

Veel verschillende gewassen

Het lijken forse investeringen voor een bedrijf dat dagelijks met de spuit in de weer is. Toch past het op het bedrijf, vindt Marcel Verhoeven. "Juist omdat wij zo groot zijn in het spuiten en zoveel verschillende gewassen te spuiten hebben, is het voor ons belangrijk om een machine snel en goed te kunnen reinigen. Wij kunnen het ons niet permitteren om fouten te maken. Daarvoor zijn de gewassen die wij spuiten veel te duur. Wij hebben er dus juist voordeel van als we een machine snel en comfortabel kunnen reinigen. Juist dan doe je het goed."

Het tweede onderdeel van de verwerking van de restanten van de spuitvloeistof is de Phytobac-installatie. Dit is een uit Frankrijk afkomstig systeem om restvloeistoffen van het spuiten te reinigen en de chemische

middelen biologisch af te breken. In Frankrijk staan zelfs al enkele honderden van deze installaties. Het systeem is mede ontwikkeld door Bayer Crop Science en dat promoot nu het gebruik in Nederland.

De Phytobac is even simpel als doelmatig. De basis is een bak waarin een mengsel van bedrijfseigen grond, compost en stro wordt aangebracht. Die grond is nodig omdat de gedachte is dat daarin bacteriën zitten die gewend zijn aan de middelen die op het bedrijf worden gebruikt. Die bacteriën zijn nodig om de middelen die in de spuitvloeistof zitten af te breken. Hoewel Verhoeven dus veel op andere bedrijven spuit, kan hiervoor ook eigen grond worden gebruikt van de percelen die tot het bedrijf behoren.

Veel restvloeistoffen

De grootte van de bak is uiteraard afhankelijk van de hoeveelheid restvloeistof die op een bedrijf ontstaat. Bij Verhoeven is die fors, omdat hier zo vaak de drie spuiten die op het bedrijf aanwezig zijn moeten worden gereinigd. Want hoewel de twee Agrifacs - waaronder de nieuwste Condor - zijn uitgerust met voorzieningen om de hoeveelheid restvloeistof zo klein mogelijk te maken, blijft het probleem van de restvloeistof bestaan. Dat komt mede omdat ze juist in de speciale gewassen waarin ze spuiten geen tweede keer door een baan willen gaan, iets wat in gras of maïs feitelijk geen probleem is. Bij Verhoeven ligt inmiddels een forse bak achter de schuur, met een omvang van 3 bij 25 meter echt maatwerk. Verhoeven heeft bewust niet gekozen voor een opzet met meerdere standaard kunststofbakken die ook te koop zijn, maar gewoon voor een degelijke betonnen bak. Minimumeis daarvoor is gebruik van beton van klasse XA2 of liever nog XA3.

Bacteriën verdrinken

Over de bak wordt een dak gebouwd om te voorkomen dat de bak in voor- en najaar verzadigd raakt met water en de bacteriën verdrinken. Dankzij de volledig open zijanten kan er wel veel water verdampen. Dat verdampen is nodig om op de relatief kleine oppervlakte toch alle restvloeistof kwijt te raken. Voor het verspreiden van de spuitvloeistof over de bak heeft Verhoeven gekozen voor druppelslangen. De druppelslangen in plaats van sproeiers voorkomen verwaaien van druppels en raken ook minder snel verstopt. Mochten ze wel verstopt

Verhoeven Gewasverzorging

Ruim 10.000 hectare spuit het gewasverzorgingsbedrijf van Jan en Marcel Verhoeven jaarlijks. Deels gebeurt dat op het eigen, 350 hectare grote akkerbouwbedrijf, maar negentig procent is bij klanten van het bedrijf. Naast de bekende gewassen als graan, gras en maïs werkt het bedrijf ook in allerlei kleine gewassen, zoals aardbeiplanten, bloemen en asperges. Dat brengt de zes medewerkers in een groot gebied rond de vestigingsplaats Erp.

Een nieuwe ontwikkeling is het afgelopen jaar het spuiten van urean. Al vijftien veehouders kiezen hiervoor om de kunstmest zo nauwkeurig mogelijk op het gras te krijgen. Verhoeven merkt dat veel bedrijven nu met versleten kunstmeststrooiers zitten en gemakkelijk kiezen voor het spuiten van vloeibare kunstmest. Naast het spuiten verzorgt het bedrijf de complete teelt van aardappelen en worden er veel lilies, gladiolen en aardbeiplanten gerooid.

pen, dan is voor weinig geld een nieuwe druppel-slang te monteren.

Hoeveel water er per dag kan worden uitgesproeid, is afhankelijk van het weer. Op warme, droge dagen is dit uiteraard aanzienlijk hoger dan op koele, bewolkte dagen met weinig wind. Gemiddeld blijkt er 5 tot 25 millimeter te verdampen. De bevoeiing stuurt Verhoeven nu nog met een tijdsklok. Gemiddeld draait de pomp nu ongeveer een kwartier per uur. Of dat op de één of andere manier te automatiseren is, onderzoekt hij nu nog.

Het mooie van het systeem is dat de bak aan het eind van een periode mag worden leeggeschept, waarbij de grond gewoon op het eigen perceel mag worden uitgereden. De enige kosten zijn dus wat stro en compost die in de bak worden bijgemengd en tussentijds het omscheppen en toevoegen van stro. Dat heeft wel als voordeel dat de bak langer meegaat.

Door de omvang van de bak bij Verhoeven is de investering bij dit bedrijf met zo'n € 35.000,- fors. Voor kleinere bedrijven of bedrijven met minder restvloeistoffen is er ook al een kant-en-klare kunststofbak. Dan zouden de kosten beneden de € 10.000,- kunnen blijven.

Voor Verhoeven was het vooral belangrijk om milieuschade te voorkomen. "Uit alle onderzoeken blijkt dat afspoeling en puntlozingen momenteel de grootste problemen veroorzaken met gewasbeschermingsmiddelen. Het is dus zaak daar wat aan te doen om onze positie te behouden."

Dat het bedrijf met de maatregel ook gelijk een voorbeeld is van duurzaam ondernemen is mooi meegenomen, maar niet doorslaggevend voor Verhoeven. Het is een kwestie van gewoon doen wat nodig is, stelt Marcel Verhoeven. "Nu hebben we nog te maken met regels die goed werkbaar zijn. Als sector hebben we er alle belang bij om dat zo te houden."

Tekst: **Toon van der Stok**

Foto's: **Van der Stok, Bayer CropScience SA-NV**

◀ Voor het bevoeien van de Phytobac gebruikt Verhoeven geen sproeiers, maar gewone druppelslangen. Verwaaien is dan geen probleem en als deze verstopt is, zijn ze goedkoop te vervangen.

◀ Voor het spuiten werkt Verhoeven met twee zelfrijdende Agrifacs, waaronder de nieuwe Condor, en een getrokken John Deere. Alle spuiten zijn uitgerust met GPS.

◀ Om het hele jaar werk te hebben, root het bedrijf in de winter gladiolen en lelies en daarna nog aardbeienplanten. Door in het voorjaar vloeibare kunstmest te spuiten, is er bijna jaarrond werk.

Widontec-voormenginstallatie

Naast de Phytobac heeft Verhoeven nog een investering gedaan om puntlozingen te voorkomen. Het bedrijf heeft een Widontec-voormenginstallatie aangeschaft. Dit is een semi-stationaire unit die een inhoud heeft van 800 liter. In deze bak kan al voor het vullen van de spuit het middel worden toegevoegd. De installatie heeft een speciale unit om jerrycans van onderen open te snijden, zodat het spuitmiddel direct in de watertank loopt. Dit voorkomt morsen bij het vullen of bijvoorbeeld wegwaaien van verontreinigde sealdekseltjes om de can af te sluiten. Bijzonder is dat de unit in de vulslang een venturi heeft waarmee het mogelijk is om ook poeders direct uit de verpakking op te zuigen en bij te mengen. Door een zeer krachtige roerinstallatie wordt een middel goed voorgemengd in de tank, constateert Verhoeven. "Door de tussenopslag zijn we ook sneller weer vol en kunnen we meer capaciteit maken."